

מבוא

שלום לכולם, שלום יעל, ברוכות הבאות לעיניים על עזה ההתכנסות היומית שלנו שהיא חיבור של מחאה ולמידה. הימים קשים ומבלבלים במיוחד, ימי חג ואבל, שבתון והרס משמשים בערבוביה. מעל ראשינו כולנו מרחפת אפשרות של עסקה שאולי תציל חיים וגם תשיב חלק מהחטופים והאסורים והמפונים לביתם, בעוד שהיא מקבעת גם את האין עתיד שהפך לסוג של נורמלי עבורנו. ובתוך כל זה עזה ממשיכה לדמם ולבעור, הגדה כורעת תחת נטל האלימות והנישול וברשתות החברתיות מתחיל ויכוח עקר למי שייך התאריך השבעה באוקטובר, למי מותר להתאבל בו על מי ואיך.

בתוך כל אלה אנחנו עדיין כאן במתכונת מצומצמת לשבוע הקרוב, אך פקוחות עיניים להמשיך במפעל התיעוד, הברור ההתנגדות והחשיבה שלקחנו על עצמנו כולנו כאן. היום אנחנו מתכבדים לארח כאן את יעל לרר, מייסדת הוצאת אנדלוס, שפרסמה ספרות ערבית מתורגמת לעברית. יעל הייתה בגרעין המייסד של בל"ד והייתה גם דוברת המפלגה. היא חיה בצרפת מזה כמעט עשר שנים וגם אזרחית צרפתית. בשנת 2023 התמודדה על מושב בפרלמנט הצרפתי במחוז השמיני המייצג אזרחים צרפתיים שחיים בישראל ופלסטיין כמו גם בחלקים אחרים של מזרח הים התיכון. פנינו אל יעל כדי שבעזרתה נבין את המציאות והאירופית כדי שתסביר לנו על מה שנראה מכאן כשניות בפוליטיקה האירופאית והצרפתית. מצד אחד גינוי של מעשיה של ישראל ואף הכרה במדינה פלסטינית. לצד תמיכה חומרית, בעיקר בנשק בטבח של ישראל בעזה. אז כדי להסביר את כל זה יעל תדבר במשך שמונה דקות או קצת מזה, ואחר כך נפתח את הדיון. אפשר יהיה לשאול שאלות בצ'אט כנהוג אצלנו. יעל תודה רבה שהצטרפת אלינו, הבמה שלך.

הרצאה

תודה, ממש תודה על ההזמנה. זה כבוד הוא לי להיות עם כל כך הרבה דוברים, חברים, גם בקהל פה. תודה לכל מי שבא. השאלה שאת מציגה איילת זה שאלה שמטריפה אותי. והיא מטריפה אותי כי במשך הרבה שנים אני חושבת מתוך הפעילות שלי בארץ ולא רק במסגרות שציננת, אלא בעוד הרבה ועדים ותנועות מחאה ואלפי הפגנות, שאין סיכוי לשינויים מבפנים בישראל. אני חושבת ככה כבר עשרים שנה, ואני עוד יותר חושבת עכשיו. אני לא התיישבתי בצרפת בגלל הדבר הזה, אבל זה חלק מהדבר הזה. זאת אומרת המחשבה שכמה שאנחנו עושים אנחנו לא מצליחים לשנות את החברה הישראלית מבפנים. ולפני שנה אני גם יזמתי, אבל הצטרפו אליי אחרים, קריאה ללחץ בינלאומי על ישראל, שחתמו עליה למעלה מ-4000 אזרחים ישראלים מאז, שמדברת על כל סנקציה אפשרית נגד ישראל כדי להגיע להפסקת המלחמה והפסקת אש, מתוך תפיסה שרואה את טובת הציבור הישראלי, היהודים והישראלים והפלסטינים שחיים בין הים והנהר. זאת הייתה הפתעה שכל כך הרבה ישראלים חתמו על קריאה כזאת לסנקציות, כי בכל זאת, בדרך כלל כל מה שקשור ב-BDS וב-boycott, זה תמיד היה כמה עשרות פעילים מאוד רדיקליים וכו'. ופתאום, יש מסה מאוד מאוד גדולה של אזרחים ישראלים, שגם יוצרת כוח מהבחינה הזאת שקשה לרדוף אחרינו כי אנחנו רבים מדי. הייתי בטוחה שכשנפרסם דבר כזה מייד זה ישמע בקול גדול, והעולם יעשה משהו, ושום דבר מזה לא קרה.

לקראת הפגישה היום הלכתי לבדוק קצת. אני אדבר על אירופה בכלל, אבל בעיקר על צרפת איפה שאני גרה. צרפת מאוד חשובה כי לדעתי יש איזה חמש או שש מדינות שלבד, לבד, בהטלת לחץ בעצמן יכולות לעצור את הג'נוסייד. זו כמובן ארצות הברית, מצרים וירדן גם כן כמובן, זו ערב הסעודית, זו צרפת ואולי גם אנגליה. זאת אומרת, זה מדינות שיש להם קשרים מאוד מאוד חזקים עם ישראל. וסנקציות ממש חמורות, זאת אומרת ברגע אחד ולא כעונש – אנחנו לא מדברים על מה שגם צריך לעשות בעתיד, לרדוף את פושעי המלחמה ולעצור ולציית לבתי הדין הבינלאומיים – אני אומרת להפעלת לחץ ממשי. [למשל:] להגיד "תפסיקו עכשיו, אנחנו עוצרים את כל הטיסות, אנחנו מטילים חובת ויזה על ישראל, אנחנו עושים את זה עד שאתם מפסיקים". פשוט ככה. ואני באמת חושבת שלמדינות האלה יש אחריות מאוד גדולה.

האחריות היא עוד יותר גדולה. אתם יודעים מתי מקרון קרא להפסקת אש? ב-9 בנובמבר 2023. ב-11 בנובמבר הוא אמר שאי אפשר להצדיק בשום אופן את ההפצצות על עזה. זה לפני שנתיים. לפני שנה, ב-5 לאוקטובר 2024, מקרון קרא

לאמברגו נשק על ישראל. קרא לאמברגו נשק! צרפת בעצמה באופן רשמי לא מייצאת נשק התקפי לישראל. אבל יש כל מיני דברים קטנים, אולי בשאלות נדבר עליהם. ויש פעילים שרודפים אחרי כל בורג, שזה דבר מצוין, כאילו כל חלק חילוף שאיזה מפעל שולח. והוא אמר אז, כאילו לפני שנה, הוא אמר שאי אפשר. אז אמרו לו כאילו אי אפשר לקרוא להפסקת אש ולהמשיך לשלוח נשק. הוא דיבר על הגרמנים ועל האיטלקים ועל האמריקאים, לא רק על צרפת עצמה. והדבר הזה משגע. הם מדברים... וכשהולכים לעמוד אינטרנט, לטוויטר, לרשתות החברתיות של הרבה משרדי חוץ בעולם ובעיקר משרד החוץ הצרפתי, לקונסוליה בירושלים, וגיוני אחרי גיוני אחרי גיוני על כל מאחז, על כל הריסת משהו בשייח' ג'ראח. ומול כל הדבר הזה פשוט לא עושים שום דבר.

אני נהייתי צרפתייה. לא הייתי צרפתייה. צרפת זו מדינת הגירה, ברגע שגרים כמה שנים אפשר להיות צרפתי. אבל יש פה תפיסת אזרחות מאוד רחבה, וברגע שאני צרפתייה יש לי אחריות, זאת אומרת יש לי את האחריות שלי בתור ישראלית ויש לי את האחריות שלי גם בתור צרפתייה. והדבר הזה משגע אותי. עכשיו, אנחנו כל הזמן מנסים להבין. כמובן שדרך העצומה, דרך אגב, יצרנו רשת של פעילים, זאת אומרת קיבצנו קבוצות שכבר היו פעילות קודם בכל מיני מקומות באירופה, בארצות כמו ספרד, פורטוגל, איטליה שבהן נוצרו קבוצות חדשות של ישראלים דיסידנטים. ככה יש לנו חלון מצוין כדי להבין גם מה קורה במקומות אחרים. אז גם למשל מדינה כמו ספרד, שמזמן קראה לאמברגו והכירה במדינה פלסטינית וכל מיני דברים כאלה, למעשה היא עדיין מאפשרת, היא לא מפעילה את האמברגו האמיתי, זאת אומרת הרבה מהנשק שמגיע ממקומות אחרים עובר או בשמיים של ספרד, במרחב האווירי של ספרד, או באוניות שעוצרות בנמלים של ספרד. והדבר הזה [האמברגו] למשל הוא עדיין לא קורה. והשאלה היא למה. אז אני אגיד בראשי פרקים וארחיב בשאלות.

בעיניי הבעיה העיקרית בתפיסה האירופאית היא של מין תפיסה שחושבת על ישראל כעל מקום אחד, ושיש באמת כאילו ישראל ופלסטין. זאת אומרת יש ישראל, ויש באיזה אי רחוק במקום אחר לגמרי דבר כזה שקוראים לו כיבוש ושנחנו נגדו. וכשהוא רק יסתיים, רק נכיר במדינה פלסטינית, הנה תהיה מדינה, ויהיו שתי מדינות שיחיו אחת ליד השנייה. כמובן שבין הים והנהר בימינו אין שום גבול שהוא בין ישראל ופלסטין, חוץ מעזה, לא מבחינת אוכלוסייה, לא מבחינת גאוגרפיה, לא מבחינת שום דבר אחר. אבל את זה אני מניחה שהאנשים בפורום הזה מכירים כבר מקודם. והישראל הזאת שעליה הם מגנים עכשיו, הישראל שהם מדמיינים, זו ישראל לבנה, ישראל דמוקרטית. הדבר הזה של תראו איזה דמוקרטיה יפה היא ישראל, ונכון שיש כיבוש. זאת אומרת אנחנו הרי מדברים על 19 שנה בלי כיבוש, מאז 48. ובתוך כל הדבר הזה, בגלל הדבר הזה, אנחנו כל הזמן רוצים להראות איזה יופי, כל הזמן רוצים לדבר על מחנה השלום בישראל. ותראו איזה יופי ואיזה הפגנות יש והנה השינוי מבפנים מגיע. עכשיו, השינוי מבפנים מגיע וזה מאוד מאוד קשה להגיד – גם אני בעצמי, מביאים, מזמינים אותי ואז אומרים, תראו, הנה השינוי מבפנים מגיע. אבל אני באה כדי להגיד לא, אני חושבת שאנחנו צריכים את העזרה הזאת. זאת אומרת כשאני מבקשת לחץ בינלאומי, זה לטובתנו, כן, לטובת הקיום של ישראלים ופלסטינים במרחב, נגד הממשלה וחמאס ביחד איתה, שהם במסע של התאבדות, זאת אומרת מסע של הרג והשמדה עצמית. והדבר הזה הוא מאוד מאוד מאוד קשה. זה בעיניי הדבר הראשון.

אני גם אגיד שיש, בעיקר אצל השמאל, איזושהי התנגדות לכל הקונספט של לחץ בינלאומי וסנקציות. אני אומרת לאנשים, למרבה המזל צרפת וגרמניה לא עזבו אתכם ואמרו לכם תסתדרו ביניכם. זאת אומרת כאילו קריאה ללחץ בינלאומי ולסנקציות נתפסת כמשהו להתערבות בינלאומית אימפריאליסטית, שזה עוד עניין. וכמובן שיש את שאלת היהודים שאירופה עדיין לא פתרה, אבל זה אולי צריך להקדיש לזה משהו אחד. אני לא יודעת אם עשיתם הרצאה על הגדרת העבודה לאנטישמיות של ה-IHRA (<https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-of-antisemitism-he>) (antisemitism-he). אני חושבת שזה יהיה משהו שמאוד מעניין אולי. אני לא ראיתי את ההרצאה של עמוס גולדברג (https://www.eyesongaza.net/files/ugd/bfd9b2_e2561126b05748cd9742b854822d9bb5.pdf) אז אולי זה היה על זה, אבל יש לזה השפעה עצומה באירופה. זאת אומרת כל ביקורת על ישראל מקוטלגת כאנטישמיות. וגם זה משהו שהוא מאוד קשה לעשות. אז אני נראה לי שדיברתי כבר יותר מדי ואני אשמה להמשיך עם השאלות.